

Motion till riksdagen 2011/12: MJ397

av **Christina Zedell och Caroline Helmersson
Olsson (S)**

Samhällsekonomiskt rationell återvinning och producentansvar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om reglerna för producentansvar och behovet av samhällsekonomiskt rationella system för hushållens avfallshantering och återvinning.

Motivering

I takt med att konsumtionen och välbefindandet stigit har förbrukningen av naturresurser och mängden avfall ökat. Det gäller framförallt förpackningsavfallet som ökat med minst 75 procent sedan 1994 i Sverige. Denna trend måste vändas. En långsiktigt hållbar utveckling förutsätter en effektivare materialförbrukning och därmed ökad återanvändning och återvinning både i Sverige och globalt.

Producentansvaret är baserat på principen att den som förorenar ska betala kostnaderna föroreningen orsakar. Reglerna för producentansvaret återfinns i miljöbalken och förordningen om producentansvar (1994:1235). På flera områden har producenterna samtidigt, enligt producentansvarsprincipen, i uppgift att samla in och omhänderta sina produkter och förpackningar. Tyvärr fungerar producentansvarsprincipen inte längre samhällsekonomiskt effektivt som det var tänkt när den infördes.

Rent lagtekniskt torde orsaken till producenternas ovilja att öka insamlingen vara den avgränsning av producentansvaret som regeringen med stöd av bemyndigandet i 15 kap. 6 § miljöbalken gjort i förordningen om producentansvar. Avgränsningen har kommit att innebära att ”endast förpackningar och avfall som *lämnats in* i producenternas insamlingssystem innefattas av producentansvaret”. Eftersom nivåerna på insamlingsmålen inte successivt höjts har detta inneburit att producenternas insamlingssystem förblivit underdimens-

Fel! Okänt namn på

ionerade då de saknar incitament att komma överens med kommunerna om bättre insamlingssystem.

Detta innebär att konsumenterna, medborgarna, ofta får betala två gånger för återvinningen av material med producentansvar. Först vid inköp av varan där en del av priset avser återvinning av t.ex. förpackningen. I de fall då material med producentansvar hamnar i den kommunala avfallshanteringen får hushållen genom den kommunala avfallstaxan betala en gång till för återvinningen.

Hyresgästföreningen och Fastighetsägarna har publicerat undersökningar som visar att över 60 procent av de samlade kostnaderna för systemet betalas av andra än producenterna. Detta innebär att kostnader på mellan 1 och 1,5 miljarder kronor i slutändan vältras över på de boende.

Det övergripande problemet med dagens producentansvarssystem kan lösas om det tydligt stadgas att producentansvaret ska omfatta alla förpackningar och allt returpapper som utgör avfall, dvs. ett hundra procentigt insamlingsmål.

Kommunerna borde också ges ansvaret för all insamling av avfall från hushållen. Ett sammanhållet och hushållsnära insamlingssystem där producenternas system på ett rationellt sätt införlivas i samhällets infrastruktur för avfall borde vara påkallat.

Konkret lagtekniskt torde detta bland annat kräva en ändring av 8 § i miljöbalkens 15 kap. så att det tydligt stadgas att kommunerna har ansvar för att samla in allt hushållsavfall inklusive producentansvarsmaterial och tillse att det material som omfattas av producentansvar transporteras till producenten. Producenterna skall ge kommunen kostnadstäckning för insamling och transporter. Systemet innebär att kommunerna utifrån lokala förutsättningar och önskemål ansvarar för att också producentmaterial samlas in i så hög utsträckning som är ekonomiskt rimligt men att principerna för producentansvaret bibehålls. Återvinningen av producentansvarsmaterial, kostnaderna och intäkterna för detta skall sålunda även i fortsättningen ligga hos producenterna. Detta innebär att producentansvarsprincipen inte förändras i grunden.

Stockholm den 26 september 2011

Christina Zedell (S)

Caroline Helmersson Olsson (S)